

BARQAROR IQTISODIY O'SISHDA RAQAMLI IQTISODIYOT VA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI O'RNI

Mattiyev Nasimjon Baxtiyorovich

*O'zbekiston Respublikasi iqtisodiy taraqqiyot va kambag'allikni qisqartirish vazirligi
huzuridagi Biznes va tadbirkorlik oliy maktabi Buxoro viloyat hududiy filiali bosh
mutaxassisi e-mail: mattievnasim@gmail.com*

Annotatsiya: Maqolada raqamli iqtisodiyot va biznesda raqamli texnologiyalardan foydalanishning samaradorligi yoritilgan. Raqamli iqtisodiyot iqtisodiy faoliyatning bevosita axborot kommunikatsiya texnologiyalarining rivojlantirilishi bilan bog'liq bo'lgan raqamli ma'lumotlar vositasida tovarlar ishlab chiqarish va xizmatlar ko'rsatish samaradorligini oshirishga yo'naltirilgan elektron, internet, tarmoq va virtual iqtisodiyot ko'rinishidagi ijtimoiy-iqtisodiy tizimi, tahlili masalalari yoritib berilgan.

Kalit so'zlar: raqamli, iqtisodiyot, biznes, elektron, internet, tarmoq, texnologiya, innovatsiya, rivojlanish, resurs, aloqa, talab, axborot, kommunikatsiya, platforma, jarayon, xizmatlar, faoliyat, infratuzilma, dinamika, segment, klassik, tahlil, ko'rsatkich, telekommunikatsiya, ijtimoiy iqtisodiy, reyting, parametrlar, ko'nikmalar, statistik, mobil aloqa, baza, stansiya, kontent.

Аннотация: В статье рассматривается эффективность использования цифровых технологий в цифровой экономике и бизнесе. Цифровая экономика освещает вопросы социально-экономической системы экономической деятельности в форме электронной, интернет, сетевой и виртуальной экономики, направленной на повышение эффективности производства товаров и оказания услуг на цифровых носителях информации, непосредственно связанной с развитием информационно-коммуникационных технологий.

Ключевые слова: цифровая, экономика, электронная, бизнес, интернет, сет, технология, инновация, развитие, ресурс, коммуникация, спрос, информатсия, коммуникация, платформа, протсесс, услуги, деятелност, инфраструктура, динамика, сегмент, классика, анализ, показатель, телекоммуникация, сотсиально-экономический, рейтинг, параметры, навыки, статистика, мобилный, связь, база, станция, контент.

Abstract: The article covers the effectiveness of the use of digital technologies in the digital economy and business. The issues of socio-economic system, analysis in the form of electronic, internet, network and virtual economy, aimed at increasing the efficiency of the production and provision of services of goods through digital data, which are directly related to the development of Information Communication Technologies of economic activity, are covered by the digital economy.

Keywords: digital, economy, business, electronic, internet, network, technology, innovation, development, resource, communication, demand, information,

communication, platform, process, services, activity, infrastructure, dynamics, segment, classical, analysis, indicator, telecommunication, social- economic, rating, parameters, skills, statistic, mobile, communication, base, station, content.

XXI asrda raqamli texnologiyalar hayotimizning barcha sohalariga mustahkam kirib bordi. Axborot-kommunikatsiya qurilmalarining rivojlanishi, turli xil aqlli robot tizimlarining rivojlanishi, tobora kattaroq hajmdagi ma'lumotlar bilan ishlash qobiliyati yo'nalishga jiddiy ta'sir ko'rsatdi Zamonaviy iqtisodiyotning rivojlanishi, bunda axborot omili tobora muhim rol o'ynaydi. Bundan tashqari, yirik jahon voqealari ham ko'pincha ushbu tendentsiyalarning kuchayishiga hissa qo'shadi. Masofaviy ish formatlaridan foydalanish, muntazam jarayonlarni avtomatlashtirish va ko'proq yangi vositalarning afzalliklarini tushungan va his qilgan ko'plab kompaniyalar pandemiya tanazzulidan keyin ham raqamli texnologiyalarni rivojlantirish ustida ishlashda davom etmoqdalar. Huquqiy sohada ham o'zgarishlar ro'y bermoqda. Maxsus davlat dasturlari ishlab chiqilmoqda, qonunchilik shakllantirilmoqda va takomillashtirilmoqda, raqamli texnologiyalarni rivojlantirish va joriy etishning asosiy yo'nalishlari - boshqaruv, xavfsizlik va boshqa ko'plab sohalar belgilanmoqda [1]. Zamonaviy dunyoni axborot texnologiyalarisiz tasavvur qilib bo'lmaydi, ular turli sohalarni o'zgartirib, yengillashtirdi, yangi bozor imkoniyatlarini ochdi.

Yangi raqamli infratuzilmalarning paydo bo'lishi, kompyuter texnologiyalari va raqamli kommunikatsiyalarning rivojlanishi axborot texnologiyalari sohasida yangi imkoniyatlar yaratadi, ularni jamiyatning ijtimoiy-siyosiy va iqtisodiy, iqtisodiy hayotiga tatbiq etadi, xalqaro iqtisodiyotning yangi tizimini shakllantiradi. Raqamli iqtisodiyot yuqori texnologiyali biznes tuzilmalari tomonidan elektron mahsulotlar va xizmatlar ishlab chiqarish va bu mahsulotlarni elektron tijorat orqali amalga oshirishga asoslangan. Raqamli iqtisodiyot - bu ishlab chiqarishning asosiy omillari raqamli shaklda taqdim etilgan ma'lumotlar va ularni qayta ishlash va katta hajmlarda foydalanish bo'lgan faoliyat bo'lib, har xil turdagi ishlab chiqarish, texnologiyalar, uskunalar, samaradorlik, sifat, unumdorlikni, tovarlar va xizmatlarni saqlash, sotish, yetkazib berish va iste'mol qilish oshirishga imkon beradi. So'nggi yillarda iqtisodiyotni rivojlantirishda ilg'or texnologiyalar va innovatsiyalarning ahamiyati oshib bormoqda. Eng yangi texnologiyalar ishlab chiqarish va biznes jarayonlarining samaradorligini oshirishi mumkin. Eng yangi texnologiyalar inson faoliyatining barcha yangi sohaları va sohalariga kirib borishi bilan an'anaviy yondashuvlar va ish uslublari o'zgaradi [2].

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining (AKT) paydo bo'lishi va tarqalishi global iqtisodiyotga shu qadar ta'sir ko'rsatdiki, yangi bir hodisa - raqamli iqtisodiyot paydo bo'ldi. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari ta'siri ostida odamlarning turmush tarzi o'zgara boshladi, foydalanuvchilar o'rtasidagi aloqalar o'zgardi - turli jug'rofiy mintaqalar, faoliyat sohaları va boshqalardagi odamlar o'rtasida aloqa o'rnatish imkoniyati paydo bo'ldi. Bu raqamli iqtisodiyotning asosi bo'lgan axborot aloqalarining

jadal o'sishi. Raqamli texnologiyalarning ta'siri global miqyosda ham, mahalliy darajada ham seziladi.

Raqamli iqtisodiyot yangi ishlab chiqarishlarning kombinatsiyasi sifatida global iqtisodiyotning tez o'sib borayotgan qismidir. Yangi texnologiyalar yaxshi tashkil etilgan xo'jalik yurituvchi subyektlar faoliyatining ba'zi jihatlariga o'zgartiruvchi ta'sir ko'rsatadi, bu asosan ishlaydigan mexanizmlarni – aloqa vositalarini yoki sanoat mashinalarini raqamli yoki raqamli mexanizmlarga almashtirish, shuningdek, ularni yanada modernizatsiya qilishdan iborat. Raqamli iqtisodiyotning o'sishi raqamli va mobil texnologiyalar bilan bevosita bog'liq bo'lgan bir qator bozorlarning o'sishi bilan bog'liq. Texnologiyalar rivojlanishining hozirgi bosqichida va bozorlarning hozirgi holati sharoitida raqamli iqtisodiyotni maqsad sifatida emas, balki iqtisodiy faoliyat samaradorligini oshirish vositasi sifatida ko'rib chiqish kerak. Zamonaviy raqamli iqtisodiyot yangi biznes modellarini taklif qiladi va boshqaruv mexanizmlarini o'zgaruvchan voqelikni aks ettirish uchun o'zgartirish zarurligini ta'kidlaydi [3]. Iqtisodiyot va jamiyatning "raqamlashtirish" jarayoni (ingliz tilida - digitization ya'ni, raqamlashtirish, ba'zan esa digitalization ya'ni raqamlashtirilishi ma'nosini bildiradi) haqida gapirganda, birinchi navbatda, terminologiyaga aniqlik kiritish kerak. Eng keng ma'noda "raqamlashtirish" jarayoni, odatda, raqamli texnologiyalarni keng qo'llash va assimilyatsiya qilish tashabbusi bilan boshlangan ijtimoiy-iqtisodiy o'zgarishni anglatadi.

Raqamli iqtisodiyot tushunchasiga bir qator ta'riflar berilgan. Jumladan, professor V.Ivanov "Raqamli iqtisod - haqiqatimizni to'ldiradigan virtual muhit" deb ta'rif bergan. Professor D.Kungurovning fikricha, "raqamli iqtisod" atamasiga ikkita - klassik va an'anaviy yondashish mavjud. Raqamli texnologiyalar asosida iqtisodiyotning va elektron tovar va xizmatlar eksklyuziv domen tavsiflovchi raqamli iqtisodiyot: birinchi yondashuv "klassik" deb nomlanib, klassik misollar - teletibbiyot, masofaviy ta'lim, dori-darmonlarni sotish (filmlar, televizorlar, kitoblar va boshqalar). Ikkinchi yondashuv: "raqamli iqtisod" ilg'or raqamli texnologiyalardan foydalangan holda iqtisodiy ishlab chiqarishdir. M.L. Kalujskiy raqamli iqtisodiyot - iqtisodiy internet faoliyati, shuningdek, shakllari usullari, vositalari va uni amalga oshirish aloqa muhitidir, deb ta'riflagan [4]. Manbalarda keltirilishicha "Raqamli iqtisodiyot" iqtisodiyotning bunday turi ma'lum darajada amalda ishlaydigan turdagi model hisoblanadi. Raqamli iqtisodiyot - bu ishlab chiqarish kompleksi, inson uchun hayot va qulaylikni ta'minlaydigan mahsulot va xizmatlarni yaratadigan ishlab chiqarish tizimi bo'lib, u yerda ma'lum bir kiber-jismoniy (kiberfizicheskaya) tizim paydo bo'ladi.

Raqamli iqtisodiyot bu ishlab chiqarish kompleksi insonlar uchun qulayliklarni ta'minlaydigan mahsulot va xizmatlarni yaratadigan virtual muhit bo'lib, raqamli texnologiyalardan foydalangan holda iqtisodiy ishlab chiqarish tizimi sanaladi. Raqamli iqtisodiyotga bo'lgan qiziqish jamiyat va iqtisodiyotda ro'y bergan jiddiy o'zgarishlar tufayli sezilarli darajada o'sdi. Zamonaviy texnologiyalar va platformalar mijozlar, hamkorlar va davlat tashkilotlari bilan shaxsiy muloqotni minimallashtirish hisobiga

korxonalar va jismoniy shaxslarga xarajatlarni qisqartirishga yordam berdi, shuningdek, o'zaro muloqotni yanada tez va oson yo'lga qo'yishga imkoniyat yaratdi. Natijada tarmoq resurslariga asoslangan, raqamli yoki elektron iqtisodiyot paydo bo'ldi [5]. "Raqamlashtirish" so'zi aslida yangi atama bo'lib, innovatsion boshqaruv va ish yuritish jarayoniga IT yechimlarning jalb etilishini, buning samarasi o'laroq esa internet buyumlardan tortib, elektron hukumatgacha bo'lgan barcha tizimlarda axborot texnologiyalarini qo'llashni ko'zda tutadi.

Global iqtisodiy tizimda ham, alohida bozorlar va korxonalar iqtisodiyotida ham yangi xususiyatlarni keltirib chiqaradigan texnologik o'zgarishlar bilan bog'liq. Raqamli texnologiyalar biznesda inqilobga olib keldi. Yangi raqamli iqtisodiyot an'anaviy iqtisodiyotdan tubdan farq qiladigan qoidalarga asoslanadi. Iqtisodiy subyektlar doimiy o'zgarib turadigan muhit sharoitida ishlashga majbur bo'ladilar va bunday sharoitlarda rivojlanish biznesning strategik va taktik darajada dinamik o'zgaruvchan muhitga doimiy moslashishini anglatadi.

Raqamli axborot texnologiyalarining biznesga ta'sirini aniqlash va kompaniyaning raqamli iqtisodiyot muammolariga javob berish usullarini taklif qilishdir. Raqamli iqtisodiyot ishlab chiqarish, savdo, transport va moliyaviy xizmatlar, ta'lim, sog'liqni saqlash, ommaviy axborot vositalari va boshqalarga katta ta'sir ko'rsatadi. Texnologiyalar odamlar va tashkilotlarga turli yo'nalishlarda imkoniyatlar beradi, g'oyalar yaratish va tarqatish, rivojlantirish va rivojlantirish imkonini beradi. innovatsiyalarni tijorat faoliyatiga kiritish va joriy etish. Axborot raqamli iqtisodiyotning rivojlanishi axborot bozorini rivojlantirish jarayoni bilan uzviy bog'liqdir. Axborot bozorini tijorat asosida intellektual mehnat mahsulotlarini sotib olish va sotish bo'yicha iqtisodiy, huquqiy va tashkiliy munosabatlar tizimi sifatida tavsiflash mumkin. Raqamli iqtisodiyotning rivojlanishi raqobatning yangi turi - giperraqobatning paydo bo'lishiga olib keldi. Giperraqobatning tizimli elementlari ko'p bosqichli va ko'p o'lchovli, yangi bilimlar (kompetentliklar), boshqaruvchanlik, dinamizm, moslashuvchanlik, harakatchanlik, innovatsiya, samaradorlik va boshqalar bo'lib, ular jahon yetakchilari va texnologik rivojlangan transmilliy kompaniyalarning globallashuv afzalliklarini belgilaydi [6]. Raqamli mahsulotlar cheksiz ko'p odamlar tomonidan nusxalanishi va ishlatilishi mumkin va ular iste'molchi xususiyatlarini yo'qotmaydi va bu xususiyatlarni almashish va baham ko'rishda ko'pincha yaxshilanadi. Internet do'konlar odatiy savdo maydonchalariga xos bo'lgan hududlarda va shuning uchun assortimentning kengligida cheklovlardan qochish imkonini beradi. Ma'lumotlarning kompaniya boshqaruviga ta'siri kuchayishi bilan undan foydalanish usullarini qo'shimcha tekshirish talab etiladi. Hozirgi kunda kompaniyalarning tashkiliy va boshqaruv muammolarini hal qilish, biznes jarayonlarini yo'lga qo'yish tobora qiyinlashmoqda. Raqamli iqtisodiyot kompaniyalar faoliyatida bir qator muhim o'zgarishlarni amalga oshirdi:

1. Muhim qayta manbaga aylangan axborot ishlab chiqarish omilining paydo bo'lishi;

2. Tovar va omil sifatidagi ma'lumotlar bahoga ega bo'lgani uchun ishlab chiqarish xarajatlarining oshishi;
3. AKTdan foydalanish orqali tranzaksiya xarajatlarini kamaytirish;
4. AKTga asoslangan ishlab chiqarishni joriy etishda inson omilining ahamiyatini oshirish;
5. Informatsion resursdan faol foydalanish orqali noaniqlik omilining ahamiyatini kamaytirish [7].

An'anaviy iqtisodiyotda ishlab chiqaruvchi va xaridor o'rtasidagi munosabatlarda asosiy rolni ishlab chiqaruvchi o'ynadi, chunki u mahsulot g'oyalarini shakllantirishga tegishli edi. Xaridor allaqachon ishlab chiqarilgan va ishlab chiqaruvchi tomonidan taklif qilingan imtiyozlar ro'yxatidan tanlov qildi. Raqamli iqtisodiyotda zamonaviy xaridor yangi iste'mol qiymatini yaratish, yangi mahsulot va xizmatlar uchun g'oyalar yaratish jarayonining ishtirokchisi bo'lish imkoniyatiga ega. Iste'molchi bilan yaqinroq o'zaro munosabatlarga o'tishni ishlab chiqarish korxonalarining biznes muhitini o'zgartirish uchun mantiqiy qadami deb ta'riflash mumkin. Ishlab chiqarish kompaniyalari iste'molchi bilan tobora ko'proq hamkorlik qila boshladilar (mahsulot dizaynini yaratish, individual buyurtma bo'yicha mahsulot ishlab chiqarish, mahsulotning yangi funktsionalligini ishlab chiqish va boshqalar). Biznes korxonalarida raqamlashtirish jarayoni o'ziga hos xususiyatlarga egaligi, moliyaviy resurslar va shartli infratuzilmaga muhtojligi nuqtai nazaridan ehtimoliy yo'qotishlarga olib kelishi ham mumkinligi ayniqsa O'zbekistondan rivojlanayotgan mamlakatda faoliyatini olib boradigan korxonalarda ushbu jarayonni to'g'ri rejalashtirish, raqamli transformatsiyalash strategiyasini to'g'ri shakllantirish, ushbu jarayonni korxona holatiga va faoliyat turiga muvofiq holatda rejalashtirish muhim ahamiyat kasb etadi. Biznesda raqamli texnologiyaning tegishli modellaridan, ya'ni jarayon, tarmoq, texnologik modellaridan birini tanlash esa biznes korxonalarida bajarilishi kerak bo'lgan ishlarni spetsifikatsiya qilishga, samaradorlikni izchillikda va aniq belgilangan harakatlar rejasi orqali oshirish imkonini beradi. Shunday ekan, korxonalarda biznesda raqamli texnologiyalarni amalga oshirish uchun quyidagilar taklif etiladi:

1. Mehnat jarayonida zarur kompetentsiyaga ega bo'lgan yuqori malakali ishchilardan iborat jamoaga ega bo'lish;
2. Mavjud sharoit va vaqtni inobatga olgan holda innovatsion mehnat vositalari va obyektlari bilan eng samarali uyg'unlashishga imkon beruvchi usullar, uslublar va chora-tadbirlar majmuini ishlab chiqish;
3. Ishlab chiqarishni raqamli texnologiya qilish sur'atlarini oshirish zaruratidan kelib chiqqan holda, manfaatdor tashkilot va korxonalar, ixtisoslashtirilgan oliy ta'lim muassasalari, kasb-hunar maktablari bilan faol hamkorlikni yo'lga qo'yish zarur. Raqamli iqtisodiyot va biznesda raqamli texnologiyalardan foydalanishning samaradorligi shuni ko'rsatadiki, bir vaqtning o'zida keng sohalarida rivojlanmoqda va cheklangan miqdordagi kompaniyalar tomonidan, ularga maxsus vakolatlar va resurslar

berilgan bo'lsa ham, odatda qurilmaydi [8]. Shuning uchun raqamli iqtisodiyotd va biznesda raqamli texnologiyalardan foydalanishning asosiy rolni kuchli tadbirkorlik va innovatsion yondashuvga ega bo'lgan xususiy biznes egallashi, davlat esa xususiy tashabbus uchun infratuzilma va sharoit yaratishi bilan shug'ullanish kerak [9].

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Ismoilova Gulnora Fayzullaevna. Parpieva Malika Muxamadjonovna. Davlat statistika qo'mitasi huzuridagi Kadrlar malakasini oshirish va statistik tadqiqotlar institutining "O'zbekiston statistika axborotnomasi" ilmiy elektron jurnali. 2022 yil,

2. Parpieva Malika Muxamadjonovna. Raqamli iqtisodiyotni rivojlantirishda innovatsiyalarning roli. Davlat statistika qo'mitasi huzuridagi Kadrlar malakasini oshirish va statistik tadqiqotlar institutining "O'zbekiston statistika axborotnomasi" ilmiy elektron jurnali. 2022 yil, 3-son.

3. Raqamli iqtisodiyot: yangi biznes imkoniyatlari Shukurullo Yo'ldoshmaxmudov Xurshid o'g'li "O'zbekistonda ilm-fanning rivojlanish istiqbollari" xalqaro ilmiy-amaliy anjumani 2022 yil 30 noyabr | scientists.uz

4. Qodirov Sardorbek Isroiljon o'g'li. Sanoat korxonalarida raqamli texnologiyalardan foydalanishning xususiyatlari. "Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar" (Economics and Innovative Technologies) ilmiy elektron jurnali.

5. V. A. Plotnikov, Proceedings of St. Petersburg State University of Economics, 4 (112), 16-24 (2018).

6. "Science and Education" Scientific Journal / ISSN 2181-0842 May 2022 / Volume 3 Issue 5 Nurbek Ochildiyev.

7. Electronic (digital) economy. Appendix to the medium-term program of social and economic development of Russia to 2025 "Risk system growth strategy"

8. Brynjolfsson E and Kahin, B, eds. (2002). Understanding the Digital Economy. Massachussets Institute of Technology, Cambridge, MA

1. Алимова, Ш. А., & Шадиев, А. Х. (2025). РОЛЬ ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ В РАЗВИТИИ УЗБЕКИСТАНА: АНАЛИЗ ЗА 2021–2024 ГОДЫ. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD*, 1(3), 245-252.

2. Алимова, Ш. А., & Шадиев, А. Х. (2025). СОВРЕМЕННЫЕ ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ТЕНДЕНЦИИ В УЗБЕКИСТАНЕ: АНАЛИЗ ДАННЫХ И ПЕРСПЕКТИВЫ. *STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS SHORTCOMINGS*, 1(4), 205-211.

3. Алимова, Ш. А., & Тошов, М. Х. (2025). БЮДЖЕТНЫЙ ДЕФИЦИТ И ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ДОЛГ: СТРАТЕГИИ УПРАВЛЕНИЯ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(4), 142-149.

4. Алимова, Ш. А., & Тошов, М. Х. (2025). ВЛИЯНИЕ ГЛОБАЛИЗАЦИИ НА ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ СТРАН: ВЫЗОВЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ. *MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS*, 1(5), 86-92.

5. Azimov, B. F., & Qudratova, G. M. (2025). OZBEKISTONDA INNOVASION FAOLIYATNI MOLIYALASHTIRISH STRATEGIYASI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD*, 1(4), 36-45.

6. Azimov, B. F., & Qudratova, G. M. (2025). INNOVATSION FAOLIYATNI QO 'LLAB-QUVVATLASHNING YEVROPA MAMLAKATLARI TAJRIBALARI. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(5), 35-44.
7. Azimov, B. F., & Qudratova, G. M. (2025). KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK SOHASIDAGI IJTIMOY VA IQTISODIY HOLAT, HUDUDDA SANOATNI RIVOJLANTIRISHNING ISTIQBOLLARI. *STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS SHORTCOMINGS*, 1(5), 23-30.
8. Azimov, B. F., & Qudratova, G. M. (2025). ISPANIYADA INNOVATSIYALARNI QO 'LLAB-QUVVATLASH SOHASIDAGI ILG 'OR TAJRIBALAR. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLDT*, 1(4), 24-35.
9. Azimov, B. F., & Qudratova, G. M. (2025). OLIY TA'LIM MUASSASALARINING INNOVATSION FAOLIGINI OSHIRISH MINTAQANI IJTIMOY VA IQTISODIY YUKSALTIRISH GAROVI SIFATIDA. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLDT*, 1(4), 46-54.
10. Azimov, B. F., & Qudratova, G. M. (2025). INNOVATSIYALARNI QO 'LLAB-QUVVATLASHNING TASHKILIY TUZILMALARI: INFRATUZILMAVIY TASHKILOTLAR. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(5), 25-34.
11. Azimov, B. F., Maksudovich, A. Z., & Qudratova, G. M. (2025). INNOVATIVE ACTIVITY AS A FACTOR IN ECONOMIC DEVELOPMENT. *Ethiopian International Journal of Multidisciplinary Research*, 12(01), 453-459.
12. Sodiqova, N. T., & Bobojonova, M. J. (2025). MAMALAKAT IQTISODIYOTINI RIVOJLANTIRISHDA XALAQARO TURIZIM O'RNINING IQTISODIY MAZMUNI VA AHAMIYATI. *STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS SHORTCOMINGS*, 1(5), 66-75.
13. Sodiqova, N. T., & Xalilov, B. B. (2025). PUL-KREDIT SIYOSATINI AMALGA OSHIRISHNING USUL VA MEXANIZMLARI (INFLYATSION TARGETLASH REJIMIGA O 'TISHNING AHAMIYATI). *MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS*, 1(5), 87-96.
14. Sodiqova, N. T., & Bobojonova, M. J. (2025). YIRIK KORXONALARDA INSON KAPITALINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI. *MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS*, 1(6), 127-137.
15. Sodiqova, N. T., & Khalilov, B. B. (2025). SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS: TOURISM'S CONTRIBUTION TO A SUSTAINABLE FUTURE AND SUPPORTING TOURISM INDUSTRY BY THE TOOLS OF MARKETING. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(5), 87-97.
16. Sodiqova, N. T., & Bobojonova, M. J. (2025). OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA KADRLAR SIFATINI BAHOLASH. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(5), 109-120.
17. Sodiqova, N. T., & Bobojonova, M. J. (2025). MEHNAT UNUMDORLIGINI TAHLIL QILISHNING NAZARIY MUAMMOLARI. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLDT*, 1(4), 55-67.
18. Sodiqova, N. T., & Bobojonova, M. J. (2025). MAKROIQTISODIY BARQARORLIK VA RIVOJLANISHNI TA'MINLASHDA PUL-KREDIT

SIYOSATINING O 'RNI. *MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS*, 1(5), 106-115.

19. Sodiqova, N. T., & Khalilov, B. B. (2025). MARKETING–THE TASKS AT A GLANCE. *STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS SHORTCOMINGS*, 1(5), 76-85.

20. Sodiqova, N. T., & Xalilov, B. B. (2025). KORXONA FOYDASINING TAQSIMLANISHI VA ISHLATILISHI. *STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS SHORTCOMINGS*, 1(5), 55-65.

21. Bobojonova, M. J., & Sodiqova, N. T. (2025). YASHIL IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISH DARAJASI VA UNING ISTIQBOLLI YO 'NALISHLARI. *STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS SHORTCOMINGS*, 1(5), 172-181.

22. Hakimovich, T. M. (2025). EKSPORTCHI KORXONALARNI QO 'LLAB-QUVVATLASH USULLARI VA VOSITALARI. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(4), 213-224.

23. Hakimovich, T. M. (2025). EKSPORT QILUVCHI KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGINING NAZARIY TAHLILI. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLDT*, 1(3), 137-148.

24. Hakimovich, T. M. (2025). STRATEGIYA–HUDUDLAR IQTISODIYOTINI RIVOJLANTIRISHNING ASOSIY OBYEKTI SIFATIDA. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(4), 276-283.

25. Hakimovich, T. M. (2025). O 'ZBEKISTON IQTISODIYOTNI IJTIMOY-IQTISODIY RIVOJLANISH DINAMIKASI. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLDT*, 1(3), 224-233.

26. Bahodirovich, X. B. (2025). ON THE BASIS OF INTERNATIONAL STANDARDS OF FINANCIAL REPORTING IN FINANCIAL REPORTING PROCEDURE IN UZBEKISTAN. *Ethiopian International Journal of Multidisciplinary Research*, 12(01), 151-157.

27. Bakhodirovich, K. B. (2023). CONCEPTUAL FOUNDATIONS OF IMPROVING ACCOUNTING IN SMALL BUSINESS AND PRIVATE ENTREPRENEURSHIP. *IMRAS*, 6 (6), 161–165.

28. Bahodirovich, K. B., & Mahmudovna, Q. G. (2025). TYPES OF CREDIT PRODUCTS. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLDT*, 1(3), 269-277.

29. Ibodulloyevich, I. E. (2024). O 'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK SAMARADORLIGINI OSHIRISH MUAMMOLARI VA ISHBILARMONLIK MUHITINI YAXSHILASH ISTIQBOLLARI. *Gospodarka i Innowacje*, 51, 258-266.

30. EI, I. (2024). MAKROIQTISODIY KO 'RSATKICHLARNING O 'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI. *MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS*, 1(3), 275-281.

31. Raxmonqulova, N., & Muxammedov, T. (2025). HUDUDNING STRATEGIK IJTIMOY-IQTISODIY SIYOSATINI BAHOLASH: METODOLOGIK YONDASHUV. *Modern Science and Research*, 4(1), 918-921.

32. Raxmonqulova, N. O. (2025). TASHKILOTDA INNOVATIONS YONDASHUVLARNI BOSHQARISHNING AHAMIYATI. *The latest pedagogical and psychological innovations in education*, 2(1), 15-21.
33. Raxmonqulova, N. O. (2025). TASHKILOTNING XALQARO BOZORDA MUVAFFAQIYATLI FAOLIYAT YURITISH USULLARI. *The latest pedagogical and psychological innovations in education*, 2(1), 8-14.
34. Raxmonqulova, N. O. (2025). KORXONALARDA YUZAGA KELADIGAN INQIROZ HOLATLARI VA ULARNI BOSHQARISH STRATEGIYALARI. *The latest pedagogical and psychological innovations in education*, 2(1), 1-7.
35. Abdivayitovna, S. U., & Azimov, B. F. (2025). IMPROVING THE EFFICIENCY OF USING MATERIAL AND TECHNICAL RESOURCES IN ENTERPRISES. *Ethiopian International Journal of Multidisciplinary Research*, 12(01), 223-228.
36. Akbarovna, N. N. (2025). BYUDJET TIZIMINI ISLOH QILISHNING ASOSIY YO'NALISHLARI. *MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS*, 1(5), 80-86.
37. Akbarovna, N. N. (2025). MAIN TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF MODERN MANAGEMENT TECHNOLOGIES. *FARS International Journal of Education, Social Science & Humanities.*, 13(1), 242-249.
38. Akbarovna, N. N. (2025). MENEJER FAOLIYATINING FUNKSIONAL VAZIFALARI VA UNING MADANIYATINING AHAMIYATI. *MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS*, 1(4), 354-362.
39. Bobojonova, M. J., & Naimova, N. A. (2024). O'ZBEKISTONDA FRILANSERLIK VA AUTSORSERLIKNING RIVOJLANISH DARAJASI. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(3), 72-77.
40. Bostonovna, D. Z. (2023). CONCEPTUAL BASIS OF IMPROVEMENT OF BANK AUDIT IN COMMERCIAL BANKS. *IMRAS*, 6(6), 118-124.
41. Bustonovna, J. Z. (2024). O'ZBEKISTON IQTISODIYOTINING BARQAROR O'SISHIDA SANOAT TARMOQLARINING AHAMIYATI.
42. Bazarova, M. (2023). EFFECTIVENESS OF USING PR-ADVERTISING SERVICES IN THE PROCESS OF PRODUCT DELIVERY ON THE EXAMPLE OF BUKHARA REGION. *Modern Science and Research*, 2(12), 506-512.
43. Supiyevna, B. M. (2023). TIJORAT BANKLARI FAOLIYATIDA PERSONALNI BOSHQARISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI. *Gospodarka i Innovacje.*, 42, 409-414.
44. Базарова, М. С. (2020). Развитие внимания дошкольников посредством дидактических игр. In *Исследования молодых ученых* (pp. 37-40).
45. Jumayeva, Z. Q. (2025). ISSUES OF IMPROVING THE METHODOLOGY OF COMPETITION ASSESSMENT IN THE BANKING SERVICES MARKET OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN. *AMERICAN JOURNAL OF BUSINESS MANAGEMENT*, 3(1), 41-49.
46. Авезова, Ш. М., & Жумаева, З. К. (2013). МЕХАНИЗМЫ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ УЗБЕКИСТАНА. *СЕКЦИЯ 1. Економіка і управління національним господарством.....* 9, 12.
47. Примова, А. А., Усманова, Н. Ю., & Жумаева, З. К. (2013). НЕКОТОРЫЕ АСПЕКТЫ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ АГРАРНОЙ ОТРАСЛИ

ЎЗБЕКИСТАНА. In *ЕКОНОМІКА І УПРАВЛІННЯ: ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ* (pp. 199-202).

48. AD, S., & To'rayevich, I. A. (2025). QISHLOQ XO'JALIGINI HUDUDLASHTIRISH VA IXTISOSLASHTIRISHNING ILMIY ASOSLARI. *MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS*, 1(5), 51-63.

49. AD, S., & To'rayevich, I. A. (2025). QISHLOQ XO'JALIGIDA ISHLAB CHIQRISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH OMILLARI. *MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS*, 1(6), 34-43.

50. To'rayevich, I. A., & AD, S. (2025). O 'ZBEKISTON IQTISODIYOTIGA INVESTITSİYALARNI SOLIQ MEKANIZMLARI ASOSIDA JALB QILISH IMKONIYATLARI. *MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS*, 1(6), 44-57.

51. AD, S., & To'rayevich, I. A. (2025). QISHLOQ XO'JALIGINING CHO'L YALOVLARIDA HUDUDLASHTIRISHNI AMALGA OSHIRISH TARTIBINI ISHLAB CHIQISH. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(5), 55-67.

52. AD, S., & To'rayevich, I. A. (2025). O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI VA XORIJIY MAMLAKATLARDA QISHLOQ XO'JALIGIDA IXTISOSLASHTIRISHNING AMALGA OSHIRILAYOTGAN ISLOHATLARI BILAN TANISHISH. *MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS*, 1(6), 70-81.

53. To'rayevich, I. A., & AD, S. (2025). MILLIY IQTISODIYOTIGA XORIJIY INVESTITSİYALARNI JALB QILISHNI SOLIQLAR VOSITASIDA RAG 'BATLANTIRISH ISTIQBOLLARI. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(5), 13-24.

54. Sadilloyevna, D. M. (2025). Prospects for Investments in Modernization of the Economy in the Agricultural Sector. *Ethiopian International Journal of Multidisciplinary Research*, 12(01), 217-222.

55. Джураева, М. С., & Алимова, Ш. А. (2025). АНАЛИЗ ТОЧКИ БЕЗУБЫТОЧНОСТИ И МАРЖИНАЛЬНОЙ ПРИБЫЛИ. *STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS SHORTCOMINGS*, 1(4), 88-94.

56. Алимова, Ш. А., & Джураева, М. С. (2025). ИНВЕСТИЦИОННЫЕ ПРОЕКТЫ: УПРАВЛЕНИЕ И ЭФФЕКТИВНОСТЬ. *STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS SHORTCOMINGS*, 1(4), 81-87.